

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre J.V. Foix a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/j-v-foix> >

J.V. Foix

J.V. Foix
Manuel Guerrero

Exiliat a la pairal contrada J. V. Foix (Barcelona 1893-1987), després de la guerra civil, decideix romandre al país i fer-se càrrec del negoci familiar de les

pastisseries a Sarrià. Antic municipi annexionat a Barcelona, el barri de Sarrià, on va néixer i va passar la resta de la seva vida el poeta, és, com la Lisboa de Pessoa o el Buenos Aires de Borges, l'escenari mític de molts dels seus poemes. Foix, exiliat a la pairal contrada -com afirma al primer poema de *Les irreals omegues* (1949)-, que havia estat un destacat periodista, col·laborador i cap de cultura de *La Publicitat*, des del 1922 fins al 1936, en la impossibilitat d'exercir el periodisme en català, es concentra, aleshores, en un particular exili interior, en la reelaboració i la publicació de la seva obra. Com a testimoni de la tradició de l'avantguarda i fidel a les seves conviccions catalanistes, amb la voluntat de contribuir a la represa cultural, col·labora a les revistes més destacades de la immediata postguerra: *Poesia*, *Ariel* o *Dau al Set*. Per a les noves generacions de poetes més inquiets i originals, com *Josep Palau i Fabre*, *Joan Brossa* o *Joan Perucho*, i per als artistes emergents més trencadors amb l'art més convencional, com Joan Ponç o Antoni Tàpies, J.V. Foix, com Joan Miró, durant els anys quaranta i cinquanta, esdevé un referent ineludible. I no ho deixarà de ser, per a les noves generacions, fins als darrers moments de la seva vida.

L'investigador en poesia Després d'haver publicat *Gertrudis* (1927) i *KRTU* (1932), llibres escrits sota l'influx del futurisme, el cubisme, el dadaisme i el surrealisme, Foix, intel·lectual i periodista de prestigi durant la Segona República, evoluciona cap a una posició estètica que s'allunya de l'ortodòxia de l'avantguarda sense abandonar, però, el compromís amb l'esperit de recerca de la modernitat. Ja, abans de la guerra civil, a l'article "En versos ben tallats i arrodonida estrofa...", publicat al núm. 6 dels *Quaderns de poesia* (gener del 1936), Foix, en una posició literària més aviat eclèctica, afirmava: "No puc callar que, en poesia, amo totes les tendències. Potser per una inclinació, que em ve d'anys, a considerar les escoles literàries no pas com a tals, sinó com a gèneres. [...] Un poeta pot, sense ésser abominat per ningú, transcriure o descriure, en clàssic, en acadèmic, en naturalista, en realista, en "cubista", etc." I declarava: "És ben cert que jo empro, tant com ningú, el vers lliure en ritme automàtic. Però ho és també, perquè me n'he confessat, que fa temps, potser sempre, que escric els meus poemes en un pla franc d'investigació. (Que no és pas el de l'espontaneïtat maragalliana!) No em satisfà d'anomenar-me poeta, ans investigador en poesia.

El 1972, mostrant la vigència, al llarg de la seva obra, d'aquestes idees essencials en la seva poètica, J. V. Foix tornà a estampar aquest text, amb algunes variacions, com a pròleg del seu llibre de proses poètiques *Tocant a mà*. Fins als darrers moments de la seva dilatada pràctica literària, J. V. Foix, en un gest singular, emprant un terme més habitual en el món científic que en el món literari, es definí a ell mateix, doncs, no com a poeta sinó com a investigador en poesia.

Sol, i de dol L'aparició de *Sol, i de dol*, el 1947, marca una fita cabdal en la recepció de l'obra del poeta de Sarrià, que comença a ser valorat, aleshores, entre sectors molt minoritaris, al costat de *Carner*, *Riba* o *Sagarra*, com una de les grans veus de la poesia catalana del segle XX. El llibre, dividit en sis seccions, inclou setanta sonets modèlics. Maldant pel rigor formal del poema, el poeta

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre J.V. Foix a LletreA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/j-v-foix> >

recrea una estructura tradicional en què conflueixen el sonet italià i el decasíl·lab català. Alhora, amb un estil original i inconfusible, tot incorporant la llengua medieval a la llengua moderna (reprenent com a models ideals els poetes medievals provençals -Bernat de Ventadorn, Raimbaut de Vaqueiras...-; els italians -Petrarca, Dante, Cavalcanti...- i els catalans -Llull, Jordi de Sant Jordi, Ausiàs Marc...-), en una operació literària comparable a la que realitzà Ezra Pound amb l'anglès, J. V. Foix renova totalment la llengua poètica catalana amb una riquesa verbal prodigiosa. Síntesi única de classicisme i avantguarda, *Sol, i de dol* recull sonets escrits per l'autor des del 1913 fins al 1936, revisats, amb algunes incorporacions, abans de la seva publicació, el 1947.

Al llarg dels sonets de *Sol, i de dol*, J. V. Foix reflexiona, sovint d'una manera metafísica però sempre des d'una perspectiva original i personal, sobre diversos temes clau de la modernitat. Com, per exemple: la crisi de la identitat individual i col·lectiva en un món cada vegada més tecnificat, que aboca l'home contemporani a la soledat; la necessitat d'imposar la raó damunt la follia, sense abandonar, però, la imaginació; les dificultats per a acomplir el desig i, doncs, per a viure l'amor plenament; o la impossibilitat espiritual d'assolir l'absolut. En el conjunt de l'obra diversa i complexa de Foix, *Sol, i de dol* esdevé el llibre central on s'expressen els conflictes i els dubtes existencials més pregonos del poeta.

Les irrealis omegues Refractari a qualsevol classificació simplificadora, J. V. Foix publica, el 1949, *Les irrealis omegues*, un llibre totalment diferent al classicisme dominant a *Sol, i de dol*. En la tradició de l'art clus dels trobadors i de l'hermetisme poètic de tots els temps, *Les irrealis omegues* exemplifiquen l'estil més barroc i dens de la poesia foixiana. Escrits en vers lliure, amb decasíl·labs i alexandrins, els tretze poemes inclosos, que es caracteritzen per tenir un llarg títol, són la recreació, en una precisa imatgeria onírica, des d'experiències viscudes abans de la guerra civil, en la joventut del poeta, fins a reflexions sobre la desfeta moral col·lectiva durant i després del conflicte civil.

El mite del 1918 Tres anys després de la publicació d'un nou llibre, *On he deixat les claus...* (1953), on assaja el vers més curt i formes populars i que inclou vint-i-vuit poemes (entre els quals els coneguts "És quan dormo que hi veig clar" o la nadala "Ho sap tothom i és profecia"), J. V. Foix inicia amb el recull *Del "Diari 1918"* (1956) la revisió del seu mític *Diari de 1918*, projecte finalment inacabat, que havia de contenir, en la seva formulació ideal, un total de 365 proses poètiques. El *Diari de 1918*, veritable *work in progress*, reescriptura d'un diari personal, aplega fragments de *Gertrudis* (1927) i *KRTU* (1932), i es configura, al llarg de més de cinc dècades, a partir dels llibres *Del "Diari 1918"* (1956), *L'estrella d'En Perris* (1963), *Darrer comunicat* (1970) i *Tocant a mà...* (1972). El *Diari 1918* basteix un imaginatiu, oníric i particular univers literari, on reapareixen els desigs i les obsessions del poeta, i on queden fixats oficis, tradicions, costums i ritus ancestrals d'una Catalunya ideal, avui en procés de desaparició. La xifra mítica de 1918 roman inscrita també al volum autobiogràfic *Catalans de 1918* (1965), testimoni de la seva formació intel·lectual, que recull fragments reelaborats del seu dietari de joventut. El poeta hi destaca les seves vivències amb Pompeu Fabra i [Josep Carner](#) -els mestres-, i Joaquim Folguera, [Salvat-Papasseit](#) i [Carles Riba](#) -els companys generacionals.

Dels Onze Nadals i un Cap d'Any a L'estació A poc a poc, l'aparició de volums com *Onze Nadals i un Cap d'Any* (1960) o *Obres poètiques* (1964) -que inclou un nou llibre, *Desa aquests llibres al calaix de baix-*, el suport de figures com [Gabriel Ferrater](#) i el reconeixement de les noves generacions de poetes consolida el prestigi de l'escriptor més enllà dels cercles minoritaris. "El poeta, mag, especulador del mot, pelegrí de l'invisible, insatisfet, aventurer o investigador a la ratlla del son no espera res per a ell", escriu Foix a la "Lletre a Clara Sobirós" (1964), veritable síntesi de la seva poètica de maduresa, que referma la seva condició d'investigador en poesia.

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre J.V. Foix a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/j-v-foix> >

És al principi dels setanta, després d'haver recollit la seva obra poètica, en un moment de recuperació de la memòria col·lectiva, que el poeta selecciona alguns dels seus millors articles periodístics d'abans de la guerra als volums *Els lloms transparents* (1969), on exposa el seu catalanisme ètic, o *Mots i maons o a cascú el seu* (1971), on tria textos sobre arquitectura i poesia relacionats amb el GATCPAC. En les seves darreres obres, Foix es complau de col·laborar amb artistes amics com Miró, amb qui publica les prosas poètiques *Quatre colors aparien el món* (1975), o amb Ponç, per a qui escriu les *97 notes sobre ficcions poncianes* (1974). En un darrer esclat creatiu, Foix, ja cec, dicta el llarg poema en prosa *L'estació*, que, estampat en una primera edició, el 1984, juntament amb gravats de Tàpies, esdevé el seu veritable testament poètic. Que publica, l'any següent, el 1985, dos anys abans de morir, amb noves prosas poètiques: *Cròniques de l'ultrason*.

Copyright text © 1999 Eduoc/ECSA

Tast de textos

Text

WEB: Selecció de Poesia Catalana

Hi trobareu una fotografia, una breu nota biogràfica i 15 poemes (alguns traduïts a l'anglès).
<http://www.uoc.edu/lletra/especials/folch/foix.htm>

WEB: Magisteri Teatre-Mag Poesia

Amb força poemes i una selecció d'escrits catalanistes.
<http://www.mallorcaweb.com/Mag-Teatre/foix/foix.html>

PDF: Textos d'infantesa

A cura de Joan R. Veny-Mesquida.
<http://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000029/00000025.pdf>

WEB: L'autor a Endrets

Geografia Literària dels Països Catalans.
<http://www.endrets.cat/autor/161/j-v-foix.html>

WEB: Foix en anglès

Enllaços que ofereix *Interviews with Poets*.
http://dmoz.org/Arts/Literature/Authors/F/Foix,_J._V./

WEB: Gedichte von J.V. Foix

Tres poemes en català i traduïts a l'alemany.
<http://www.jbeilharz.de/katalan/frameset.htm>

WEB: Foix a EPdLP

Nota biogràfica en castellà amb un poema a El Poder de la Palabra.
<http://www.epdlp.com/escritor.php?id=1715>

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre J.V. Foix a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/j-v-foix> >

WEB: L'autor a Google Books

<http://www.google.es/search?hl=ca&tbo=p&tbm=bks&q=inauthor:%22J.+V.+Foix%22>

---

els lectors llegeixen

AUDIO: Àngels Antonell llegeix *Diari 1918*, de J. V. Foix

<http://soundcloud.com/lletra/diari-1918-de-j-v-foix>

AUDIO: Fontano1622 llegeix 'Tots hi serem al port amb la desconeguda', de J. V. Foix

<http://soundcloud.com/lletra/tots-hi-serem-al-port-amb-la>

Biobibliografia

Biografia

WEB: A la Hiperenciclopèdia

http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0232740

WEB: A la Viquipèdia

Biografia i obra de l'autor al web de l'enciclopèdia lliure.

http://ca.wikipedia.org/wiki/Josep_Vicenç_Foix_i_Mas

WEB: Membre de l'IEC

J.V. Foix, membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans.

<http://apmembres2.iec.cat/detall.aspx?pkMembrePLE=248>

Bibliografia

WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

http://cataleg.bnc.cat/search*cat/?searchtype=a&searcharg=Foix+J.V.&sortdropdown=-&searchscope=13&searchscope2=13&SORT=D

WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)

<http://cbueg-mt.iii.com/iii/encore/search/C|SFoix%2C+J.+V.|Orightresult|U1?lang=cat&suite=def>

WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

<http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C|SFoix+J.V.|Orightresult|U1?lang=cat&suite=pearl>

WEB: Per comprar-ne llibres

<http://www.llibres.cat/Catalogo/Autor/foix-jv>

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre J.V. Foix a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/j-v-foix> >

WEB: Articles de l'autor (Traces)

<http://traces.uab.cat/search?f=author&p=Foix%20J%20V%20&sc=1&ln=ca>

WEB: Articles sobre l'autor (Traces)

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Foix%2C+J.V.&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+llengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb

Comentaris sobre l'autor

Crítica

WEB: Pàgina de l'AELC

Biografia, informacions, publicacions.

<http://www.escriptors.cat/autors/foixjv/>

WEB: L'autor al Corpus Literari Ciutat de Barcelona

Biografia, enllaços i transcripció d'articles sobre aquest autor.

http://www.ducros.biz/corpus/index.php?command=show_news&news_id=928

WEB: La Paret de J.V. Foix i el blanc del poema

Article de Jaume Pérez Montaner (Universitat de València) a la revista digital JOCS.

<http://www.uoc.edu/jocs/1/literatura/literatura.html>

PDF: Quinze anys de periodisme: les col·laboracions de J. V. Foix a *La Publicitat* (1922-1936)

Tesi doctoral de Pere Gómez Inglada (UAB, 2004).

<http://www.tesisenred.net/bitstream/handle/10803/4834/pgi1de1.pdf?sequence=1>

PDF: *Poemes de pedra i Més enllà dels preceptes*

Ressenya de Jordi Marrugat d'aquests dos poemaris de l'autor. A *Els Marges*, 83 (tardor de 2007).

<http://www.raco.cat/index.php/Marges/article/view/142663/194218>

WEB: El jo en crisi, i altres dualitats

Oriol Izquierdo repassa els eixos centrals de la poètica de J. V. Foix i algunes aproximacions

crítiques a la seva obra amb motiu de la publicació de *l'Obra poètica en vers i en prosa*, amb pròlegs d'A. Manent i G. Ferrater. A *l'Avui* (15/03/2001).

<http://traces.uab.cat/record/36736>

PDF: El sonet segons J. V. Foix. Anàlisi mètrica de *Sol i de dol*

Jordi Parramon fa un estudi mètric del llibre *Sol i de dol*. A *Llengua & Literatura*, 15 (2004).

<http://www.iecat.net/pperiodiques/openlink.asp?URL=ShowArticleFile.asp?FileID={AAB33992-B083-4E76-9EDC-5A7477B65E8E}&FileType=application/pdf>

WEB: *Tocant a mà, de manifest. Una proposta per llegir J.V. Foix*

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre J.V. Foix a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/j-v-foix> >

Josep Vicent Cabrera destaca el caràcter programàtic del llibre i analitza els principals punts de la proposta de J. V. Foix. A *L'Aiguadolç* 28-29 (tardor 2003).
<http://traces.uab.cat/record/55924>

PDF: Foix i Garcés, poetes del cap de Creus

Estudi de la presència del Port i del cap de Creus a l'obra poètica de J. V. Foix; i de la presència de la comarca de la Selva a la poesia de Tomàs Garcés. A *Revista de Girona*, n. 160 (setembre-octubre 1993).
<http://www.raco.cat/index.php/RevistaGirona/article/view/89518/114679>

PDF: Una cordura delirante

Enrique Vila-Matas comenta alguns dels trets característics del poemari *Sol i de dol*, especialment la tensió que s'hi troba entre avantguarda i tradició. A *El País* (06/10/07).
http://www.traces.uab.es/tracesbd/elpais/pais071006_13.pdf

PDF: Readings of J. V. Foix

Edició d'Arthur Terry que inclou una antologia (amb traduccions a l'anglès en prosa) i estudis complementaris de Arthur Terry, Manuel Carbonell, Marie-Claire Zimmermann i Dominic Keown (The Anglo-Catalan Society, 1998).
<http://lletra.uoc.eduwww.anglo-catalan.org/op/monographs/issue010.pdf>

Diversos

WEB: Fundació J.V. Foix

Web oficial de la Fundació J.V. Foix. Inclou biografia, bibliografia, fonoteca i crítica de la seva obra.
<http://www.fundaciojvfoix.org/ca/>

WEB: Fundació Foix a Barcelona

Informació sobre la Fundació J.V. Foix al web Espais escrits de la Xarxa del Patrimoni Literari Català.
<http://www.espaisescrits.cat/home.php?op=6&module=escriptors&ides=26&idioma=cat>

PDF: Entrevista a J.V. Foix

J. V. Foix parla amb Segimon Serrallonga sobre la seva relació amb pintors com Obiols i Tàpies, de la seva concepció poètica, de la mitificada figura del geni, de la seva etapa de director de *La Publicitat*, del catalanisme i de la llengua literària dels seus poemaris. A *Reduccions*, 79 (març 2004).
<http://www.raco.cat/index.php/Reduccions/article/view/47455/58936>

WEB: Els espais vitals urbans del poeta

Itinerari literari realitzat pels alumnes de 1r de batxillerat del curs 2007-2008 de l'IES Barres i Ones, a partir de la lectura i buidatge de textos del poeta.
<http://www.anycerda.org/centre/institut-barres-i-ones/treball/els-espais-vitals-urbans-del-poeta-j-v-foix>

WEB: Auca de J.V. Foix

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre J.V. Foix a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/j-v-foix> >

Auca escrita per Joan Vilamala al web La paret de les auques.

<http://www.auques.cat/textos.php?auca=foix>
